

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА

**ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И
УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД
ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ЗА 2018. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ:

1. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ.....	2
2. УВОДНИ ДЕО.....	2-3
3. УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА.....	3-16
3.1. ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ РАДА	4-8
3.2. ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ	9
3.3. ОБУКА И УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА	10-11
3.4. САРАДЊА СА ДРУГИМ АКТЕРИМА	11-16
4. ХРАНИТЕЉСКЕ ПОРОДИЦЕ КАО ПРУЖАОЦИ УСЛУГА.....	17-19
5. КОРИСНИЦИ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА.....	20-23
5.1. УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА НА ЕВИДЕНЦИЈИ УСТАНОВЕ	20-22
5.2. СОЦИО-АНАМНЕСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИСНИКА	22-23
6. СТРУЧНИ РАД.....	23-26
7. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА.....	26

I. ОСНОВНЕ ИНФОРМАЦИЈЕ О УСТАНОВИ ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД

Место: Сремска Каменица

Година оснивања: 2014.

Директор: Ивана Копривица

Е-маил: cpsuns@cpsuns.rs

Адреса: Дечје село 1, 21208 Сремска Каменица

Телефон/факс: 021/301-05-63, 021/461-171

II. УВОДНИ ДЕО

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД (у даљем тексту: Центар или ЦПСУ НС) је основан Одлуком о оснивању Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад („Сл. лист АПВ“, бр. 6/14) од 19. фебруара, 2014. године, за територију Јужнобачког, Сремског и Средњобанатског управног округа.

Центар је основан ради пружања услуга процене и саветовања будућих хранитеља и усвојитеља, пружања подршке хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима, као и обављања других послова. Оснивач Центра је Покрајинска влада.

Законом о социјалној заштити („Сл. гласник РС“, бр. 24/11) дефинисан је Центар за породични смештај и усвојење (чл. 130-133.) као установа социјалне заштите, његове надлежности и функционисање. Такође, делатност Центра је дефинисана у Правилнику о хранитељству („Сл. гласник РС“ бр. 36/08) и у Уредби о мрежи установа социјалне заштите („Сл. гласник РС“, бр. 16/12 и 12/13).

Оснивањем и радом Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, као прве установе овог типа у АП Војводини, директно се доприноси остваривању најважнијих реформских циљева зацртаних стратешким документима Републике Србије, којима се трасира развој услуга, мера и облика заштите деце и старијих, где се приоритет даје развоју алтернативних облика у односу на институционалну заштиту, као и обезбеђивању једнаких шанси за све.

У оснивању Центра коришћена су искуства других центара за породични смештај у Републици Србији (у Београду, Нишу, Крагујевцу и Ћуприји), као и добре праксе других земаља, у складу са стандардима Европске уније.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад користи просторије Дечјег села „Др. Милорад Павловић“ у Сремској Каменици, у кући број 1, на адреси Дечје село 1.

Због актуелне Покрајинске Уредбе о максималном броју запослених у систему Аутономне покрајине Војводине за 2017. годину („Сл. лист АПВ“, бр. 54/17, 10/18 и 56/18), Центар још увек нема пун капацитет запослених, односно број запослених у складу са Правилником о хранитељству, те због тога није у могућности да у пуном капацитету обавља основне делатности.

Средства за рад Центра у 2018. години, обезбеђена су Покрајинском скупштинском одлуком о буџету Аутономне Покрајине Војводине за 2018. годину, на седници одржаној дана 21.12.2017. године ("Сл. лист АПВ", бр. 57/17) у износу од **25.172.205,10 динара**. На седници одржаној 29.03.2018. године Скупштина Аутономне Покрајине Војводине је усвојила Покрајинску скупштинску одлуку о ребалансу буџета Аутономне Покрајине Војводине за 2018. годину ("Сл. лист АПВ", бр. 17/18) на основу које су одобрена средства Центру износила 27.638.595,00. На седници одржаној 29.06.2018. скупштина Аутономне покрајине Војводине је усвојила Покрајинску скупштинску одлуку о ребалансу буџета Аутономне Покрајине Војводине за 2018. годину ("Сл. лист АПВ", бр. 29/18) на основу које су одобрена средства Центру износила 27.930.518,28.

III. УСТАНОВА КАО ПРУЖАЛАЦ УСЛУГА

Центар је иновативна установа у систему социјалне заштите у АП Војводини, усмерена на изградњу савремених приступа за заштиту корисника и остваривању њихове добити на хранитељству. С обзиром на то да је Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад први од планирана три у Војводини, и да је за сада једини основан у АП Војводини, било је важно да се јасно дефинишу визија и мисија Центра, као и да се поставе смернице за његов рад. Ово је дефинисано у Стратешки план рада установе за период 2016-2018. годину У првој половини 2016. године израђен је Стратешком плану рада установе за период 2016-2018.

Стратешким планом дефинисана је:

визија Центра: друштво у којем свака особа у складу са својим потребама и личним потенцијалима има једнаке шансе за живот у подржавајућем породичном окружењу. Тежимо да постанемо установа која ће својом стручношћу, иновативношћу, квалитетом и креативношћу постати снажно упориште алтернативној породичној кризи, као и модел другима; и

мисија Центра: Јачањем алтернативне породице и приближавањем могућности одрастања и живљења у подржавајућем породичном окружењу, доприносимо остваривању пуних капацитета деце, младих, одраслих и старих без породичног старања у Јужнобачком, Сремском и Средњобанатском округу.

Такође, Центар је направио и Акциони план који садржи све активности планиране до краја 2018. године и током године активности су реализоване у складу са Акционим планом.

3.1. ОРГАНИЗАЦИЈА И УСЛОВИ РАДА

Организација рада установе:

Правилником о унутрашњој организацији и ситематизацији радних места Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, број: 562-110-2/2018 од 19.03.2018. године утврђен је максимални број од 13 запослених на неодређено време у складу са Покрајинском Уредбом о максималном броју запослених у систему Аутономне покрајине Војводине за 2017. годину („Сл. лист АПВ“, бр. 54/17, 10/18 и 56/18). Мандат директора Центра траје 4 године и ангажован је путем уговора на одређено време.

Запослени радници у ЦПСУ НС

Радно место	Број запослених
Руководећи кадар	1
Стручни радници	9
Административно-финансијски радници	2
Техничко особље (возач)	1
Друго (спремачица)	1
УКУПНО	14

У Центру је обављање послова организовано као јединствен процес рада. Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад по прописаним стандардима у члану 62. Правилника о хранитељству **треба да има 48 запослених** како би несметано обављао своју делатност на региону за који је основан, међутим тај број је за нас тешко достижан с обзиром на околности у којима Центар ради.

Центар за породични смештај и усвојење користи објекат у оквиру Установе за децу и омладину Дечје село „Др Милорад Павловић“ из Сремске Каменице, укупне површине од 148 м², у Сремској Каменици, Дечије Село 1, који је изграђен на катастарској парцели број 4037/1 К.О. Сремска Каменица и у Листу непокретности број: 7945 означен је као зграда број 14 – породична стамбена зграда. Крајем 2018. године, уступљен је на коришћење и објекат број 3 такође укупне површине од 148 м², изграђен на катастарској парцели број 4037/1 К.О. Сремска Каменица и у листу непокретности број : 7945 означен је као зграда број 13 – породична стамбена зграда.

Током 2018. године, настављен је и интензиван рад који се односи на добијање адекватне парцеле за изградњу сопственог објекта који ће трајно решити проблем службених просторија. Градска управа Града Новог Сада, је доделила парцелу на Новом насељу у Новом Саду, на углу улица Бате Бркића, Браће Дроњак и Сељачких буна. Планом генералне регулације простора је ова парцела додељена Центру и то је усвојено од стране Скупштине Града Новог Сада. Покрајинска влада би требало да издвоји средства за изградњу објекта у наредном периоду. Центар актуелно располаже са три службена возила.

Делатности којима се установа бави:

ЦЕНТАР ЗА ПОРОДИЧНИ СМЕШТАЈ И УСВОЈЕЊЕ НОВИ САД је установа социјалне заштите чија је делатност организовање, смештај корисника и пружање стручне помоћи хранитељској и усвојитељској породици којој је корисник поверен. На оснивање, организацију и рад Центра примењују се прописи о јавним службама, прописи из области социјалне заштите и породичних односа.

Центар има својство правног лица, с правима, обавезама и одговорностима утврђеним Законом, Одлуком о оснивању и Статутом. У складу са Законом који уређује социјалну заштиту, Законом који уређује породичне односе и прописима донетим за њихово спровођење, Центар врши:

1. Припрему, процену и обуку будућих хранитеља и усвојитеља;
2. Пружа подршку хранитељима, односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима;
3. Извештава Центар за социјални рад (у даљем тексту: ЦСР) о раду хранитеља и функционисању породица које пружају услугу породичног смештаја и предлаже мере ради отклањања евентуалних пропуста;
4. Обавља друге послове у складу са законом и другим прописима.

Органи руковођења, управљања и надзора Центра јесу: директор, управни одбор и надзорни одбор, које именује и разрешава Покрајинска влада. Мандат органа руковођења, управљања и надзора Центра је четири године.

Центар обавља следеће послове:

- 1) популарисања и развоја хранитељства;
- 2) учешћа у процени опште подобности породица за хранитељство и припрему за хранитељство;
- 3) формирања регистра - базе података о хранитељству;
- 4) учешћа у избору хранитељске породице;
- 5) учешћа у планирању услуга и мера заштите на хранитељству;
- 6) праћења и увида у остваривање сврхе хранитељства;
- 7) подршке корисницима и хранитељским породицама;
- 8) учешћа у припреми корисника за излазак из система социјалне заштите или промену услуге;
- 9) истраживања;
- 10) обуке професионалаца, хранитеља и усвојитеља;
- 11) учешћа у пројектним активностима;
- 12) израде и издавања стручне литературе;
- 13) информисања, промоције и организације конференција и семинара.

Програм рада Центра за 2018. годину, број: 46-153-1/2018 од 16.01.2018. године, донет је на основу члана 20. став 1. тачка 9) Статута Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад од стране Управног одбора Центра. На њега је сагласност дала Покрајинска влада, а предложен је од стране директорке Центра, на основу члана 34. став 1. тачка 6) Статута.

Услуге које установа пружа:

Запослени у установи су у септембру 2015. године започели да пружају подршку постојећим хранитељским породицама из града Новог Сада и општина Петроварадин, Беочин и Сремски Карловци. У септембру 2016. године преузета је и територија општине Бачка Паланка. У априлу 2017. запослени у установи су започели са пружањем подршке постојећим хранитељским породицама са територије општина Бач и Бачки Петровац. Једино се едукације кандидата за хранитељство, у договору са Покрајинским секретаријатом, као оснивачем, и центрима за социјални рад, реализују на територији за коју је Центар основан. Услед немогућности даљег запошљавања запослени обилазе хранитељске породице на територији: **града Новог Сада и општина Петроварадин, Беочин и Сремски Карловци, Бачка Паланка, Бачки Петровац и Бач.**

У току октобра и новембра 2018. године организовани су састанци са Центрима за социјални рад Темерин и Србобран у циљу преузимања у надлежност, односно даљи рад и праћење хранитељских породица из ових општина које се планира у првој половини 2019. године.

У 2018. години Центар је наставио са промоцијом свог рада. Изграђен је препознатљив визуелни идентитет који је интегрисан на Интернет презентацију <http://www.cpsuns.rs> као и промотивни материјал. Мапирана је локација Центра на интернет претраживачима и програму за навигацију Гугл Мапс. Центар сада има и врло активну фејсбук страну <https://www.facebook.com/cpsuns/> Током 2018. на званичној интернете презентацији уставнове као и на фејсбук страни је настављено са објављивањем и најављивањем свих активности наше Установе. Интернет презентацију установе месечно посети преко 400 корисника, а овај број флукутира и до 650 посета у зависности од месеца и доба године. Фејсбук страницу Центра стално прати око 1200 корисника ове друштвене мреже. Остварена је сарадња са средствима јавног информисања у којима су објављени текстови о Центру.

Промоција се континуирано обављала и у медијима током 2018. године (Дневник, РТВ, радио..). Поред промоције у медијима, текстови о раду Установе објављивани су и у часописима који су усмерени на стручни рад у систему социјалне заштите (Актуелности, Глас центара..).

Установа је током 2018. године снимила промо филмове о стандардном, ургентном и повременим хранитељству. Сва три филма су доступна на Јутјуб каналу Установе (www.youtube.com/channel/UCLY_9kqKUfa5fG7t9uGRLXg). На истом каналу је могуће прступити и другим видео записима који се баве промоцијом хранитељства и рада Установе.

Кроз програм **Стручна пракса** Националне службе за запошљавање, током 2017/2018. године, ангажоване су три особе чији је опис посла био подршка саветницима за хранитељство.

По уговору о привременим и повременим пословима ангажована је једна особа у 2018. години. По уговору о делу, ангажовано је једно лице, за потребе пројекта у периоду од 01.01.2018. до 31.12.2018. године. Такође, једна особа је ангажована по уговору о стручном оспособљавању на период од 02.07.2018. до 01.07.2019. године.

У Центру су и током 2018. године радила два Тима за процену опште подобности за хранитељство, који се формално састоје од три стручна радника (психолог, педагог и социјални радник) који паралелно врше интервјуе и увид у испуњеност стандарда за породични смештај код кандидата који су поднели захтев да постану хранитељи.

Такође, током 2018. године радила су четири Тима за обуку будућих хранитеља који се састоје од по два тренера који су прошли акредитовани програм, тренинг за тренере, „Сигурним кораком до хранитељства“ и поседују потврду Републичког завода за социјалну заштиту.

У поступцима смештаја деце у хранитељске породице, а у сарадњи са упутним центрима за социјални рад, задатак стручних радника је током извештајног периода био да предлажу хранитељску породицу према карактеристикама детета/младе особе и да учествују у избору хранитељске породице за конкретно дете/младу особу.

Поред тога, запослени су континуирано пратили и вршили увид у остваривање сврхе хранитељства. Учествовали су у припреми корисника за излазак из система социјалне заштите или промену услуге. Учествовали су у пројектним активностима и у развоју иновативних услуга у систему социјалне заштите. Такође, кроз процес неговања система целоживотног учења током извештајног периода запослени су учествовали на конференцијама, семинарима и округлим столовима.

Обзиром да још увек није усвојен нови правилник о хранитељству којим ће бити регулисани задаци и обавезе запослених у Центру приликом усвојења, у претходној години, тј. једногодишњем извештајном периоду, Центар није пружао ову услугу. Ову услугу ће Центар почети да пружа чим буде постојао законски оквир који ће уређивати ову област.

Такође, током 2018. године, настављено је са формирањем библиотеке стручне литературе која је за сада врло скромна.

Планови за развој нових услуга:

У 2018. години, Центар је реализовао једногодишњи пројекат, који је упућен у 2017. години Градској управи за дечију и социјалну заштиту Града Новог Сада, кроз Програм унапређења социјалне заштите. Градска управа за дечју и социјалну заштиту Града Новог Сада одобрила је **1.200.000,00 динара** за реализацију овог пројекта. Средства су била намењена реализацији пројектних активности у делу развијања **„Саветодавно-терапијских услуга за децу на хранитељству Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад“**. Циљ овог програма био је развој услуга које развијају систем подршке породици у кризи и детету у њој, као и подизање компетенција хранитељских породица за бригу о деци.

Током 2018. настављена је реализација пројекта „Самосталан живот за све“, у којем је Дечје село „Др Милорад Павловић“ носилац пројектних активности, а наша установа партнер. Средства су добијена од Делегације ЕУ кроз програм Развој ефективних услуга у заједници у области образовања и социјалне заштите на локалном нивоу, IPA 2013. Пројекат је почео са реализацијом у јуну, 2017. године и планирано је да траје 24 месеца. Усмерен је на решавање проблема социјалне искључености младих који напуштају систем социјалне заштите, посебно младих са сметњама у развоју и фокус је на њиховој социјалној инклузији кроз обезбеђивање регионалне услуге Становање уз подршку. Циљ пројекта је успостављање услуге, стандардизација, лиценцирање и обезбеђивање одрживости, што ће допринети унапређењу квалитета живота младих (од 15 до 26 година) који напуштају систем социјалне заштите. Сврха ове услуге је да младима који напуштају систем (установу за смештај или хранитељство) помогне да постану независни и да остваре пуну самосталност, као и да се лакше интегришу у заједницу. Услуга нуди одговарајући, временски

ограничен смештај и што је најважније стручну подршку у развијању вештина неопходних да би корисници остварили пуну самосталност и укључили се у живот у заједници.

Током 2018. године израђен је програм обуке **„Становање уз подршку за младе у систему социјалне заштите“**. Програм обуке је израђен у периоду од новембра 2017. до марта 2018. године, а затим је послат на акредитацију Одбору за акредитацију при Републичком заводу за социјалну заштиту. Процес акредитације је у току. Програм обуке траје два дана, укупно 16 радних сати, а намењен је професионалцима из система социјалне заштите, пружаоцима и потенцијалним пружаоцима услуге као и представницима локалне самоуправе. Обука је пилотирана са две групе полазника током новембра 2018. године у сали Дечјег села у Сремској Каменици. Прву групу полазника чинило је 20 учесника (9 стручних радника из центара за социјални рад, 6 запослених у Дечјем селу, 2 запослених у ЦПСУНС и 3 представника из Центра за пружање социјалних услуга из Кикинде). Другу групу чинила је група од 21 учесника (9 стручних радника из центара за социјални рад, 6 запослених у Дечјем селу, 1 представник ЦПСУНС, 4 представника из Центра за пружање социјалних услуга из Кикинде и 1 представник из Удружења дистрофичара златиборског округа).

Дана, 15.05.2018. Центар је, у сарадњи са Покрајинским секретаријатом за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Филозофским факултетом Универзитета у Новом Саду, Центром за подршку раном развоју и породичним односима "Хармонија" и ГИЗ-ом организовао међународну стручну **конференцију „Хранитељство као подршка раном развоју деце“**. На конференцији је било присутно 153 представника здравственог, образовног и система социјалне заштите. Конференција је пријављена Комори социјалне заштите, као међународни скуп који је донео активне бодове за учешће стручним радницима који обнављају лиценцу.

У јуну 2018. године завршена је реализација **пројекта** под називом **„Развијање међугенерациске сарадње и солидарности“** који је подржан од стране Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. Ово је партнерски пројекат Удружења пензионера града Новог Сада и Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад. Пројекат је трајао 12 месеци, а у овом периоду реализоване су едукативне, драмске, ликовне и рекреативне активности у које су били укључени чланови Удружења пензионера и деца на породичном смештају. Дана 24.05.2018. године у сали Културног центра Нови Сад одржана је изложба ликовних радова и представа „Све лепоте света у срцу детета“ у изведби деце из хранитељских породица и чланова Удружења пензионера.

У сарадњи са Удружењем „Baby Friend“ у периоду од октобра до децембра 2018. реализован је **пројекат „Подршка ургентном хранитељству“**. Средства за реализацију пројекта добијена су од Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада. Пројектне активности су биле усмерене на едукацију хранитељски породица које пружају услугу ургентног хранитељског смештаја за децу од 0-3 године, као и на пружање подршке хранитељима у виду могућности коришћења услуге телефонског саветовања сваког радног дана од 08 – 20 часова. Одржано је десет радионица за хранитеље који брину о деци узраста од 0-3 године. Едукације су покриле теме: рутинска нега и потребе новорођенчади и одојчади; правилан третман у циљу превенције проблема новорођенчади и одојчади; правила увођења немлечне хране у периоду одојчета; значају стимулативне средине за дете, која укључује знања о успостављању позитивне интеракције, игре, приче и читања за развој деце.

Током 2017. израђен је и послат на акредитацију Одбору за акредитацију при Републичком заводу за социјалну заштиту **програм обуке** под називом **„Програм припреме за пружаоце услуге породичног смештаја одраслих и старих“** чије су ауторке Александра Степанов и Весна Аничкић.

Програм је акредитован 12.06.2018. године. Програм обуке траје два дана, укупно 16 радних сати, а намењен је професионалцима из система социјалне заштите.

3.2.ЗАПОСЛЕНИ РАДНИЦИ

Капацитети установе за пружање услуга кроз људске ресурсе

У 2018. години у Центру је запослено 13 радника на неодређено време. Од тог броја запослено је 8 стручних радника/це (2 социјална радника, 2 психолога и 4 педагога), 1 правник на месту секретара установе, 1 економисткиња на месту руководиоца финансијско-рачуноводствених послова, 1 референт за правне, кадровске и административне послове и 1 спремачица. Запослени који је радио на пословима Возача возила Б категорије је на сопствени захтев прекинуо радни однос са даном 09.10.2018. године. Центар је након одласка возача редовно подносио захтев Служби за управљање људским ресурсима АП Војводине за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

У оквиру категорије стручних радника/ца запослена је једна социјална радница на месту супервизорке, једна педагошкиња на месту реализаторке едукативних програма, која је задужена и пословима администратора базе података и један правник на месту секретара Центра.

На месту саветника/ца за хранитељство запослена су два психолога, једна социјална радница и три педагошкиње.

На одређено време је запослена само директорка Центра, мастер пословне психологије, на мандатни период у трајању од четири године, од 1.јула 2015. године.

У односу на све запослене, до 09.10.2018. године укупно је било запослено на неодређено време десет жена (77%) и три мушкарца (23%).

Ради успешнијег обављања посла, у Центру су током 2015. године оформљени стручни тимови, који су током 2018. наставили са радом. Оформљени стручни тимови су:

- Интерни тим за процену конкретне подобности и избор хранитељске породице који чине три стручна радника;
- Интерни тим за заштиту деце од злостављања и занемаривања који чине три стручна радника;
- Интерни тим за процену опште подобности хранитељских породица – два тима која чине по три стручна радника;
- Интерни тим за обуку потенцијалних хранитеља – четири тима која чине по два стручна радника/тренера.

3.3. ОБУКА И УСАВРШАВАЊЕ РАДНИКА

Запослени у Центру за породични смештај су лиценцирани стручни радници у систему социјалне заштите у Комори социјалне заштите. Сви запослени су у обавези да похађају акредитоване и друге обуке, како би одржали лиценцу и развијали се у стручном раду.

У 2018. години, системску породичну терапију похађала су 4 запослена стручна радника. Један стручни радник похађао је едукативно-психотерапијски курс из трансакционе анализе, напредни ниво. Два стручна радника похађала су едукативни курс из рационално-емоционалне и когнитивно-бихејвиоралне терапије. Остали стручни радници континуирано су похађали обуке из различитих области. Средства за реализацију терапијских едукација обезбеђена су кроз пројекат који финансира Градска управа за социјалну и дечју заштиту Града Новог Сада.

Остале обуке су биле бесплатне, односно, нису захтевале издвајање финансијских средстава од стране Центра. За обуке од изузетног значаја обезбеђена су финансијска средства.

Датум	Назив обуке/тренинга
25-26.01.2018	У свету сенки – водич кроз подршку детету жртви породичног насиља, злостављања и занемаривања
06.-07.02.2018.	Ефекти трауме на развој
континуирано током године на месец дана	РЕБТ
континуирано на сваком месец дана до маја 2018.	Системска породична терапија
континуирано током године на месец дана	Трансакциона анализа
12.03.2018.	Медија тренинг
15-16.03.2018.	Напредни тренинг за рад са сексуалним и родним мањинама и њиховим породицама у систему социјалне заштите
19.03.2018.	Потребе за подршком деци на хранитељству која су била изложена породичном насиљу -Округли сто
27.03.2018.	Конференција Место-улога и перспективе лиценцираног породичног психотерапеута/породичног саветника у систему социјалне заштите Србије“
18.04.2018.	Округли сто „Обнављање лиценце за специјализоване послове у социјалној заштити“
15.05.2018.	Међународна конференцију „Хранитељство као подршка раном развоју деце“
30.05 – 02.06.2018.	Конгрес психолога Србије
29.06.2018.	Извештавање о остваривању сврха хранитељства и планирање подршке детету и породици
септембар 2018.	Тренинг за тренере „Алтернативна брига и права деце у Србији“
15-16.09.2018.	„Како постати пријатељ са великим змајем“ тренинг за развијање вештина у раду са анксиозном децом

18-21.10.2018.	23. конгрес Европске асоцијације за психотерапију - разум и осећајност
октобар 2018.	"Когнитивни приступ као обogaћење системског приступа у саветовању"
24.11.2018.	Процена психопатологије деце предшколског и млађе школског узраста
27.11.2018.	Тренинг „Унапређење знања и вештина потребних за рад са младим ЛГБТ особама“
02.12.2018.	"Етичка пракса и супервизија специјализованих послова у социјалној заштити"

Поред ових обука, стручни радници и директорка присуствовали свим значајним конференцијама, округлим столовима и скуповима који су се дешавали у области социјалне заштите на нивоу Републике Србије. Троје стручних радника Установе прошли су тренинг за тренере у оквиру пројекта СОС Дечијих села Србије „Алтернативна брига и права деце у Србији“. Сво троје су одабрани да реализују овај тренинг на територији Војводине за стручне раднике у систему социјалне заштите који непосредно раде са децом у алтернативној бризи.

3.4. САРАДЊА СА ДРУГИМ АКТЕРИМА

Сарадња и квалитет сарадње установе са релевантним установама и организацијама у локалној заједници, у Републици, као и контакти са донаторима:

У току извештајног периода, Центар је успео да оствари значајну сарадњу са свим локалним и регионалним актерима у области социјалне заштите. Континуирано је добра сарадња од почетка рада установе са свим центрима за социјални рад који се налазе у окрузима које покрива Центар и шире, као и са свим центрима за породични смештај и усвојење.

Значајна сарадња је остварена са локалном самоуправном, односно, са представницима **Градске управе за социјалну и дечију заштиту града Новог Сада**, кроз пројекат који је већ поменут, а отпочео је реализацију јануара, 2018. године.

У оквиру реализације овог пројекта, у складу са планом реализоване су следеће активности:

1. Спровођење саветодавно терапијских и социјално едукативних услуга за децу на хранитељству:

Ову групу активности чиниле су услуге намењене оснаживању деце која су смештена у хранитељске породице. Пружана је индивидуална саветодавно-терапијска и социо-едукативна подршка деци у превазилажењу развојних одступања условљених депривирајућим условима живота пре уласка у хранитељску породицу. Подршка је пружана посебно осетљивим узрасно-развојним категоријама: деци раног узраста и деци са сметњама у развоју. Услуге су пружане за укупно 21 дете на смештају. Активност је реализована у периоду од јула до децембра 2018. године. Током јула обављене су припремне активности за спровођење услуге. Одабран је и набављен дидактички материјал, а у

зависности од индивидуалних потреба детета, стручни радник је и самостално израђивао материјал за рад. Активности непосредног рада са децом су реализоване у периоду од августа до децембра 2018. Од стране стручних радника ЦПСУ НС идентификовано је 21 дете које је имало потребе за оваквим видом подршке. Сprovedено је 84 кућне посете стручног радника хранитељским породицама у оквиру којих су наведена деца збринута. Области на којима је рађено (вештине, знања, навике): графомоторика, држање оловке, препознавање боја и слова, уочавање сличности и разлика, именовање предмета, решавање проблема, подстицање самосталности и самопоуздања, развој рецептивног говора, развој експресивног говора, упознавање околине, усмеравање пажње на садржај, концентрација, вежбање саморегулације емоција, савладавање основних животних вештина. Са децом која имају интелектуалних сметњи рад је био прилагођен њиховим могућностима, здравственом стању, тренутном расположењу и афинитетима. Хранитељима су дате смернице на које начине да препознају дечје способности, интересовања, поштујући њихова искуства, културу и порекло, задовољавају њихове потребе и омогућавају им да сами иницирају активност, праве изборе и све више постају независни и одговорни.

2. Спровођење саветодавно терапијских и социјално едукативних услуга и подршка хранитељској породици:

Друга група активности је била усмерена на јачање компетенција хранитеља кроз социо-едукативне садржаје и једну специјализовану обуку кроз које су се хранитељи оснаживали да одговоре специфичним захтевима хранитељске улоге. Реализовано је осам едукативних радионица, којима је укупно присуствовало 150 учесника.

У току 2018. године сва деца са територије Града Новог Сада узрасне доби 0-3 године која су имала потребу за збрињавањем ван својих билешких породица смештана су у хранитељске породице. Реализована је специјализована обука усмерена на адекватну припрему хранитељских породица за ургентни прихват ове категорије деце. Обуку је завршило 16 представника хранитељских породица.

У периоду од фебруара до новембра 2018. године одржано је 8 едукативних радионица намењених подизању хранитељских компетенција. Свака радионица је трајала 120 минута. За потребе ове активности ангажовани су експерти са дугогодишњим искуством у раду са породицама и децом. Овакав приступ омогућио је представницима хранитељских породица да овладају специфичним знањима и вештинама у погледу пружања бриге и адекватног одговора на специфичне потребе деце на хранитељству. Динамика спровођења едукативних радионица:

Редни број:	Датум реализације:	Тема радионице:	Учесници		Укупно:
			Жене	Мушкарци	
1.	28.02.2018.	Дете са изазовима у понашању	13	1	14
2.	28.03.2018.	Моћ порука које упућујемо деци-теорија животног скрипта	15	1	16
3.	25.04.2018.	Начини стимулације раног развоја	17	0	17
4.	30.05.2018.	Значај раног искуства детета за успостављање везе са хранитељем	19	2	21

5.	27.06.2018.	Како разумети изазовна понашања деце на хранитељском смештају: ефекти раног искуства или непослушности	14	1	14
6.	26.09.2018.	Однос хранитеља према детету са сметњама у развоју	21	1	22
7.	31.10.2018.	Свесно хранитељство	25	3	28
8.	28.11.2018.	Моћ блискости	15	2	17
	Тотал		139	11	150

Обука „Припрема за ургентни прихват деце узраста 0-3 године“ је реализована кроз две трочасовне радионице реализоване током новембра 2018. Обука је конципирана и реализована на основу резултата истраживања спроведеног у ЦПСУ НС у периоду мај-август 2018. на тему: која знања, вештине и способности су потребне хранитељима како би обезбедили бригу и подршку развоју деци коју збрињавају приликом ургентног измештања деце из биолошких породица. Обуци је присуствовало 16 представника хранитељских породица са одговарајућим искуством заинтересованих за пружање услуге ургентни породични смештај. Вештине и знања која су током обуке код хранитеља развијана: упостављање односа са дететом, емпатија, уочавање, интерпретирање и задовољавање потреба деце раног узраста, креирање сигурног окружења, организовања искуства детета, суочавање са стресом, интервенција у кризи и трауми, моделовање понашање засновано на позитивној дисциплини, само нега. У евалуацији радионице, хранитељи су се како о темама, тако и о начину спровођења радионице изјаснили као о врло корисној и примењивој у непосредном раду са децом. Наводе да су стекли нова знања и нове вештине, као и да су оне значајно допринеле подизању самопоуздања и њиховом оснаживању у будућим контактима са децом на ургентном смештају.

3. Јачање компетенција професионалаца:

Континуирано, током 2018. године 8 стручних радника који раде непосредно са хранитељским породицама и са децом/младима на породичном смештају похађало је различите обуке које су имале за циљ развој свеобухватније подршке корисницима. Стручни радници су похађали четири врсте обука.

- 4 стручна радника су похађала едукацију из системске породичне психотерапије.
- 2 стручна радника су похађала едукацију из Рационално-емотивно-бихејвиоралне психотерапије – РЕБТ.
- 1 стручни радник је похађао едукацију из Трансакционе анализе.
- 1 стручни радник је похађао различите едукације из области подршке деци без адекватног родитељског старања.

4. Спровођење кампање за промоцију хранитељства

У периоду од априла до децембра 2018. године, Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад покренуо је кампању „Отворите срце и постаните хранитељ“ у оквиру које је настојао да кроз рад на друштвеним мрежама, промовише хранитељску улогу кроз плакате и промотивне филмове и тим путем подигне свест о потреби да се обезбеди већи број хранитељских породица која ће бринути о деци без адекватног родитељског старања. Плакат који је направљен за кампању,

промовисан је на Facebook страници Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад у току 2018. године.

Путем ове објаве досегли смо до 13 246 људи, док је 694 људи имало реакцију на ову слику, тако што су означили да им се допада, да воле или су оставили коментар. Надаље, промотивне активности у 2018. години односиле су се и на објављивање три промотивна филма, на Facebook страници као и на Youtube каналу наше Установе. Први видео снимак објављен је на Facebook страници 18.10.2018. године, и промовисао је стандардно хранитељство, такође у филму је било речи о специјализованом хранитељству. Једна од значајних информација је да је 4404 људи погледало овај промотивни снимак. Пратећи Facebook статистику уочили смо да циљну групу чине особе женског пола у старосној доби од 35-44 година. Такође, од целокупног броја прегледа промотивног филма, 89% чине особе женског пола и 9% мушког пола, док 2% чине особе које се нису категорисале на овој друштвеној мрежи на основу пола. Кроз други промотивни филм промовисало се ургентно хранитељство. Овај видео је објављен 19.11.2018. године. Трећи промотивни филм чија тема је била повремено породични смештај, а објављен је 25.12.2018. године на Facebook страници и Youtube каналу. Користили смо се друштвеним мрежама како би људима приближили причу о хранитељству и на тај начин утицали на бољу информисаност о овој улози кроз аутентичне приче које су хранитељске породице представиле у промотивним филмовима. Поред друштвених мрежа трудили смо се да плодове ове кампање представимо и локалним медијским кућама. Сарадња је остварена са пар кућа које су кроз различите видове емитовања подржале нашу кампању. Анализом добијених статистичких података утврдили смо да је 13.246 људи видело плакат, док је 9.674 погледало промотивне филмове, што је резултирало порастом заинтересованих кандидата за бављење хранитељством.

Током маја 2018. године млади који се спремају за напуштање смештаја имали су прилику да се укључе у обуку на тему „**Каријерно вођење и саветовање**“ коју је реализовао Центар за подршку професионалном и личном развоју Инвентива из Београда, у оквиру пројекта под називом „Подстицање запошљавања младих“ (Youth employment promotion (GIZ YEP)) који спроводи **Немачка организација за међународну сарадњу „GIZ“** (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH), у сарадњи са Министарством омладине и спорта, као водећим партнером, и Министарством привреде, Министарством рада, запошљавања, борацких и социјалних питања, Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Националном службом за запошљавање, као кључним партнерима.

Почетком 2018. захваљујући донацији **Ротари клуба „Алма монс“** обезбеђена су средства за подршку образовању деце или младих који се налазе на породичном смештају. Обезбеђено је 7 лап топова за децу и младе на хранитељству, за двоје деце курс енглеског језика и један индивидуални курс енглеског језика за дете са оштећењем слуха.

Удружење „**Мамита**“ у јануару 2018. године донирало је 3 хигијенска пакета за хранитељске породице које пружају услугу ургентног хранитељства за децу од 0-3 године. Средства су прикупљена у оквиру хуманитарне акције „Купи беџ за осмех“.

Иницијативу „**Нови Сад чита деци**“ је испред Новосадске мреже за децу, покренуо Центар за подршку раном развоју и породичним односима „Хармонија“. Акције у оквиру иницијативе су се одвијале током месеца фебруара 2018. године и за циљ су имале да приближе активност читања деци, да се информације о значају читања учине доступним и разумљивим за породице, као и да се стручњаци који раде са децом и породицама упознају са начинима на који могу да креирају и реализују програме подршке раном развоју темељених на читању. У оквиру ове иницијативе

одржана је током фебруара 2018. године едукација за хранитељске породице у сали Дечјег села „Др. Милорад Павловић“ на ком су хранитељи имали прилику да науче о значају читања за подстицање развоја комуникацијских вештина, маште, креативност, сазнајног развоја, критичког мишљења, осећаја блискости и привржености са одраслим који детету чита. Паралелно са едукацијом, у просторијама Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, група волонтера је са децом која бораве у хранитељским породицама читала бајке, басне, песмице. Такође, током фебруара представници ЦПСУ НС учествовали на два састанка на којима је дискутовано о планирању и покретању програма раног развоја темељеног на заједничком читању.

Пројекат „Медин читалачки центар – пилотирање програма подршке раном развоју и квалитету бриге о деци темељених на заједничком читању са дететом“ реализован је током новембра и децембра 2018. године уз финансијску подршку Градске управе за социјалну и дечију заштиту Града Новог Сада. Општи циљ пројекта је био пилотирање програма подршке раном развоју који се темеље на заједничком читању са децом, како би се унапредила брига о деци и интерсекторско умрежавање у области подршке деци и породици у Новом Саду, те развој програма подршке раном развоју, јачање компетенција професионалца за тимски рад, сарадњу, размену и промовисање важности интерсекторске сарадње. Центар за подршку раном развоју и породичним односима „Хармонија“ је у оквиру пројекта развојао два програма- Медине читалачке посете, у сарадњи са Удружењем „Baby friend“ и **Медина читалачка школа**, у сарадњи са Центром за породични и смештај и усвојење Нови Сад. У пилотирању програма Медина читалачка школа учествовало је 7 хранитеља који пружају смештај деци узраста од рођења до треће године живота. Као резултат пројекта настала је публикација „Медине читалачки програми – Програми подршке раном развоју и квалитету бриге о деци, кључне смернице“ и „Водич за меде читаче – кораци у развоју и прилике за учење кроз читање са дететом“.

Црвени крст Новог Сада је, у сарадњи са Градском управом за социјалну и дечију заштиту и Црвеним крстом Србије, а у оквиру пројекта „Програми и активности за помоћ деци и младима у стању социјалне потребе“ омогућио је **бесплатно летовања за децу** из породица у стању социјалне потребе. У смени од 06. до 15. јула 2018. године четрнаесторо деце из хранитељских породица боравило је у кампу Црвеног крста у Баошићима у Црној Гори. Из наше установе је у пратњи деце био један саветник за хранитељство. Деци је био обезбеђен ланч пакет за пут, средства за личну хигијену, креме за сунчање као и пешкири за плажу. Током боравка на мору деца су имала организоване активности и радионице током дана, као и обуку непливача.

Почетком септембра 2018. године Црвени крст Града Новог Сада донирао је 90 пакета школске опреме, као и хигијенске пакете деци основношколског узраста које се налазе на породичном смештају.

У протеклом периоду Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад остварио је сарадњу са Удружењем „Деца су украс света“. Главна активност ове сарадње огледа се у реализацију боравка хранитељских породица са децом која су на породичном смештају у одмаралишту Удружења у месту Шљивовица, општина Чајетина. Почетком новембра, 2018. године, хранитељске породице са децом су по први пут угошћене у овом одмаралишту, са циљем да се унапреди њихов квалитет живота. Успостављена сарадња има за циљ да расте и постане традиција у оквиру које ће хранитељске породице заједно са децом имати прилику да одлазе на одмор без накнаде за смештај.

У другој половини 2018. године Установа је сарађивала са Факултетом политичких наука, Институтом за психологију Универзитета у Београду и УНИЦЕФ-ом у реализацији истраживања „Хранитељство и добробит адолесцената“ са циљем унапређивања политика и пракси. У склопу истраживања организоване су 3 фокус групе. Прву су чинили саветници за хранитељство Центра за породични смештај и усвојење Нови Сад, у другој су биле хранитељске породице које на смештају имају адолесценте, док су трећу групу чинили млади на породичном смештају.

У априлу 2018. године на **Филозофском факултету у Новом Саду** представница ЦПСУ НС је у оквиру предмета Педагошко – методички практикум 1, студентима прве године основних студија педагогије, одржала гостујуће предавање на тему породичног смештаја и улози педагога у стручном раду ЦПСУ. Током предавања студенти су добили прилику да се ближе упознају са услугом породичног смештаја у систему социјалне заштите, као и могућност да кроз дискусију добију одговоре на питања и дилеме везано за ову област.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је 20. 12. 2018. у сали Културног центра Новог Сада организовао доделу пакетића за децу која су смештена у хранитељским породицама.

Sberbank Србија донирала је 250 пакетића Центру за породични смештај и усвојење Нови Сад, намењених деци на хранитељству. Пакетиће је донирала и Немачка организација **АДРА** у оквиру пројекта „Деца помажу деци“. **Црвени крст Града Новог Сада** је и ове године донирао пакетићи деци која живе у хранитељским породицама на територији Града Новог Сада. Пакетићи су деци уручени 20. децембра уз пригодан програм, односно, дечију представу „Краљ Мргуд“ у изведби позориштанцета Враголани коју је донирала компанија „Tribex doo Sremska Kamеница“, ул. Војводе Путника 79, 21208 Сремска Каменица. Након представе сва деца су имала прилике да добију слатки пакетић и да се сликају са Деда Мразом. Организацију овог лепог догађаја помогли су још и радионица колача „Sisters cupcakes“, посластичарница „Sлађана“, специјализована радионица за израду финих колача, торти и пецива „Grismel“, посластичарница „Cukerlandia“.

Поред тога, изузетна сарадња је остварена и са осталим заинтересованим странама као што су здравствене установе и образовне институције на локалном нивоу, друге установе социјалне заштите и медији.

Током 2018. настављена је одлична сарадња са Дечјим селом. Сви већи састанци и скупови су одржани у сали Дечјег Села. Простор за обуке и састанке поред Дечјег села уступали су нам и ЦСР Нови Сад, Културни центар Беочин, ЦСР Житиште, ЦСР Сремска Митровица и Општина Сремска Митровица, ЦСР Шид и Народна библиотека „Симеон Пишчевић“ у Шиду.

Током 2018. године Центар је наставио са активним учешћем у раду мреже „**НС МЕДЕ**“ – мреже за подршку деци. Чланови мреже су сви релевантни пружаоци услуга за децу на нивоу града Новог Сада. Мрежа је међусекторског карактера. Такође, Центар је наставио рад у склопу Мреже **МОДС** (Мрежа организација за децу Србије) и члан је **ФИЦЕ Србија** (Удружења стручњака за подршку деци и породици).

У децембру 2018. године одржана је промоција књиге „Живот у породици“ Јеспера Јула у организацији „FamilyLab Србија“ и издавачке куће Лагуна. У оквиру промоције, представљена је и наша Установа као и промотивна кампања „Отворите срце и постаните хранитељ“.

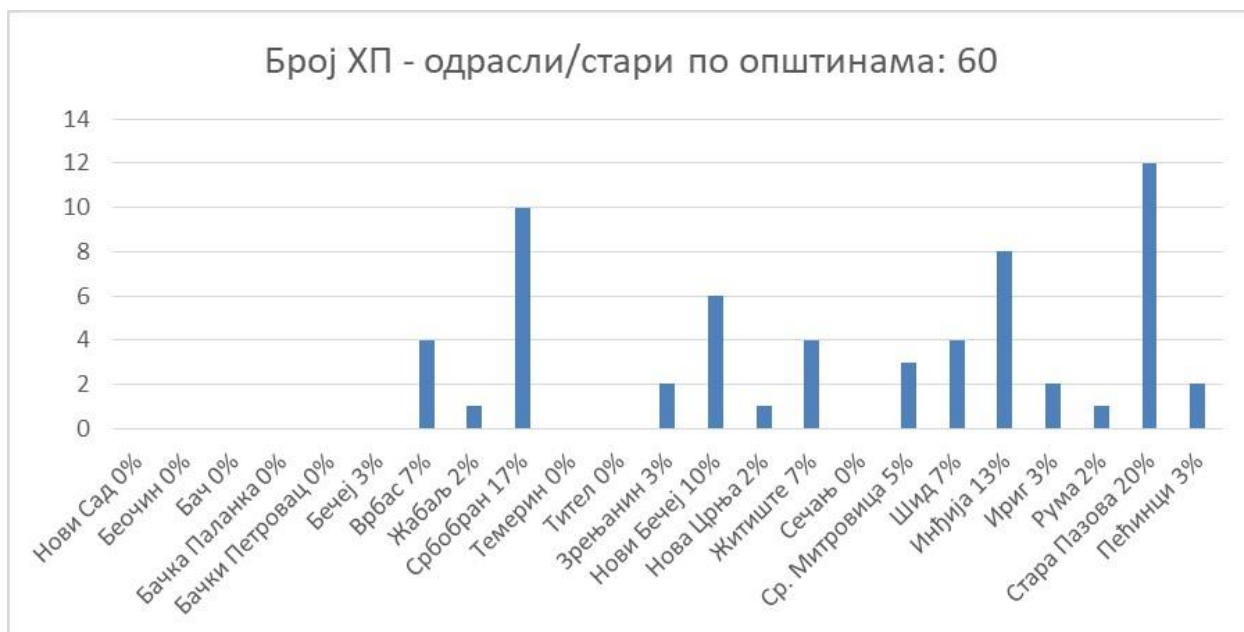
IV. ХРАНИТЕЉСКЕ ПОРОДИЦЕ КАО ПРУЖАОЦИ УСЛУГА

Током октобра, 2018. урађено је годишње истраживање о броју хранитељских породица и корисника услуге породичног смештаја.

Породични смештај за децу је у 2018. години у Јужнобачком, Сремском и Средњобанатском округу пружало 753 породица.

Поред овог броја породица, 60 породица пружале су услугу породичног смештаја за одрасле.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад, у складу са својим надлежностима и расположивим ресурсима, настојао је да развија породични смештај како би сваком детету које не може да живи у својој породици приближио могућност одрастања у породичном окружењу. Породични смештај развијан је кроз унапређење квалитета бриге о деци, подизање хранитељских компетенција и стручно усавршавање професионалаца.

Током 2018. године, на евиденцији Центра се налазило 248 хранитељских породица, у 225 породица је био реализован породични смештај. На евиденцији Центра закључно са 31.12.2018. године смештај је реализован у 208 породица, 36 хранитељских породица је слободно.

Број хранитељских породица на евиденцији ЦПСУ Нови Сад за град Нови Сад и општине Петроварадин, Беоцин, Сремски Карловци, Бачка Паланка, Бачки Петровац и Бач на дан 31.12.2018.	
Број активних хранитељских породица које имају на смештају децу и младе	225
Број празних хранитељских породица које немају на смештају децу и младе	36
Укупно	248

Значајан податак је да од 225 хранитељских породица, 62 (27,56%) спадају у категорију сродничког хранитељства.

Сродничке хранитељске породице и породице блиских особа код којих су деца и млади на смештају	
Сродство	Број ХП
Баба и деда	41
Ујак, стриц, тетка	20
Брат, сестра	0
Близуак пријатељ породице детета (кумови)	2

Супружник крвног сродника	1
Остало	1
Укупно	65

Према месту становања значајан број породица 183 (81,33%) не живи у градској средини.

Хранитељске породице за децу и младе према месту становања у току 2018. године	
Град	87
Остало	183
Укупно	225

У складу са Правилником о хранитељству, у Центру се реализује континуирани едукативни рад са хранитељима. Едукације су организоване за све хранитељске породице са територије града Новог Сада и општина Петроварадин, Сремски Карловци, Беочин, Бачка Паланка, Бач и Бачки Петровац.

Број хранитељских породица са потврдом о подобности за бављење хранитељством које су похађале едукативне програме (редовне, годишње програме обуке) у 2018. години	
Назив програма	Број ХП
Отворена врата хранитељства	461

Током 2018. године Центар је реализовао 62 нова смештаја у хранитељске породице. Нереализованих захтева за смештај било је 163, на основу података са листе чекања.

Тешкоће које су препознате у реализацији нових смештаја деце/младих особа су знатно већи број захтева за смештај деце у односу на број расположивих хранитељских породица, као и недовољан број хранитељских породица које имају капацитет да се баве специјализованим хранитељством.

Значајно је нагласити да се код хранитељских породица уочава благи пораст спремности за смештај деце са развојним и здравственим тешкоћама, односно отвореност за специјализовано хранитељство. Када се ради о деци са изазовима у понашању и даље недостају породице које би биле спремне да прихвате ову врсту изазова у хранитељској улози.

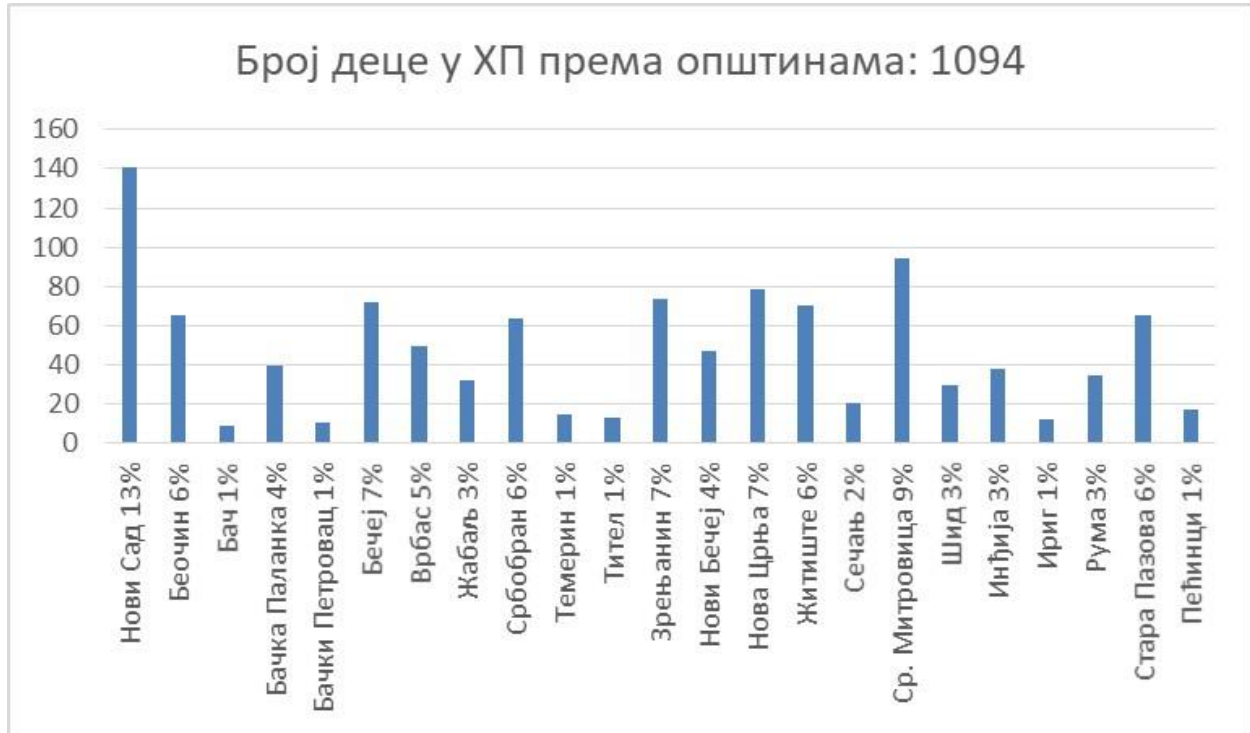
У току 2018. године, поштујући актуелне законске прописе, деци узроста од 0-3 године у ургентним ситуацијама збрињавања обезбеђиван је смештај у хранитељске породице. Услугу ургентног хранитељства пружило је 17 породица, које се баве првенствено стандардним хранитељством.

Изазови са којима се Центар суочавао у извештајном периоду везани су за одређен број сродничких породичних смештаја. У тим породицама се уочава нижи степен испуњености стандарда о хранитељству. То се посебно односи на стандарде стамбеног простора и материјалне услове у којима породице живе.

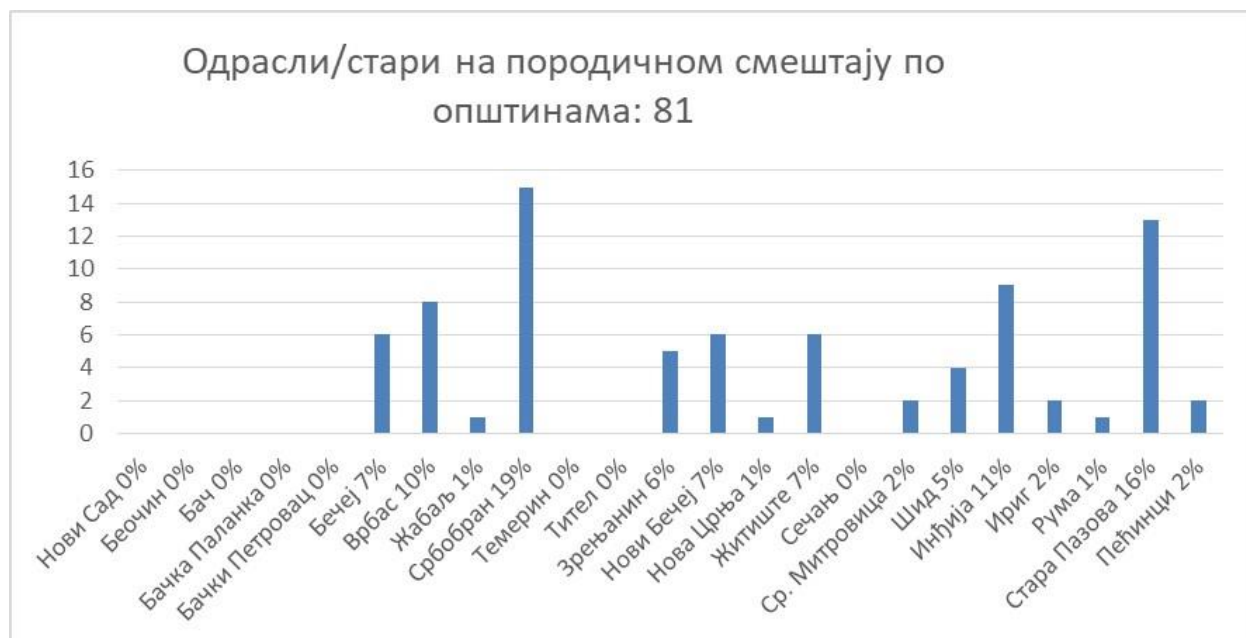
V. КОРИСНИЦИ УСЛУГЕ ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА

5.1. УКУПАН БРОЈ КОРИСНИКА ПОРОДИЧНОГ СМЕШТАЈА НА ЕВИДЕНЦИЈИ УСТАНОВЕ

Према истраживању спроведеном у октобру 2018. године укупно је у окрузима за које је надлежан Центар 1094 деце/младих особа користило услугу породичног смештаја.

Такође је, за исте округе, услугу породичног смештаја за одрасле користило 81 одраслих лица.

Структура корисника, тј. деце на породичном смештају за општине које је Центар преузео, односно, за територију града Новог Сада и општина Петроварадин, Беочин, Сремски Карловци, Бачка Паланка, Бач и Бачки Петровац са приградским насељима, према полу и узрасту, дата је у табели испод:

Број деце и младих на породичном смештају у 2018. години према старости и полу									
Узраст	М			Ж			Укупно		
	Укупно у 2018.	Смештени у 2018.	На дан 31.12. 2018.	Укупно у 2018.	Смештени у 2018.	На дан 31.12. 2018.	Укупно у 2018.	Смештени у 2018.	На дан 31.12. 2018.
0 – 2	24	13	20	24	7	19	48	20	39
3 – 5	25	8	21	23	2	20	48	10	41
6 - 14	82	15	75	82	8	77	164	24	152
15 – 17	20	0	19	32	5	31	52	5	50
18 - 25	9	0	7	27	3	21	36	3	28
25+	1	0	0	2	0	0	3	0	0
Укупно	161	36	142	190	26	168	351	62	310

Центар је током 2018. године директно радио са породицама које пружају услугу породичног смештаја и током тог периода пружао је подршку за 225 хранитељских породица, у којима је смештено 310 деце и младих.

Поређење броја и узрасне структуре корисника у 2017. и 2018. години						
Узраст	2017.			2018.		
	Укупно у 2017.	Смештени у 2017.	На дан 31.12. 2017.	Укупно у 2018.	Смештени у 2018.	На дан 31.12. 2018.
0 – 2	40	27	36	48	20	39
3 – 5	49	18	44	48	10	41
6 - 14	144	24	136	164	24	152
15 – 17	49	6	44	52	5	50
18 - 25	43	0	29	36	3	28
25+	2	0	0	3	0	0
Укупно	327	75	289	351	62	310

Током 2018. године, у односу на 2017. годину, повећао се број деце на смештају за 24.

Током 2018. године смештено је 62 нове деце/младих које прати Центар.

5.2. СОЦИО-АНАМНЕСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ КОРИСНИКА И ФЛУКТУАЦИЈА КОРИСНИКА

Током 2018. године 24 породице је обрађивано у поступак процене опште подобности за бављење хранитељством. Једна породица је одустала у току поступка, док је стручни тим проценио да једна породица не испуњава стандарде за бављење хранитељством. У извештајном периоду 20 породица је добило општу подобност за бављење хранитељством, док се за две породице чека потврда о бављењу хранитељством од надлежног Центра за социјални рад. У поступку процене опште подобности за хранитељство налазе се 4 породице. Поновну процену подобности прошло је 56 хранитељских породица. На евиденцији се на дан 31.12.2018. налази 36 слободних хранитељских породица.

У периоду за који се пише извештај 37 детета/младе особе су престале да користе услугу породичног смештаја, према одлуци надлежног ЦСР. 14 деце и младих се вратило у своју биолошку или сродничку породицу, 7 младих се осамосталило, 4 деце је смештено у установу социјалне заштите, 12 деце је усвојено од чега је 1 дете отишло на усвојење у иностранство, док је 16 деце променило хранитељску породицу.

Од укупног броја деце/младих особа на смештају 72 (23,23%) има развојне или здравствене сметње. Од тог броја, 6 остварују увећану накнаду за издржавање, док 28 прима увећани додатак за помоћ и негу другог лица.

Тренутно је на школовању 214 деце (69,03%). Од тог броја њих 16 су студенти више или високе школе. У току 2018. ни једно дете није напустило средњу школу.

На дан 31. 12. 2018. године, 155 корисник породичног смештаја је остваривало контакте са биолошким сродницима. 22 детета су обухваћена услугом повремениг хранитељства те самим тим бораве у својим биолошким породицама, док 133 деце (42,90%) нема никакве контакте из разлога не регулисања контаката, непоштовања плана контаката или немања живих биолошких сродника. Током 2018. године одлуком суда нису забрањени контакти нити једном детету.

Развијен је нови облик породичног смештаја, најпре као део пројекта, а потом и као услуга – повремено породични смештај. У Новом Саду, 14 хранитељских породица се бави овим видом породичног смештаја. Услугом је обухваћено 22 деце са сметњама у развоју и њихове породице. У току 2018. подобност за бављење овим видом хранитељства добило је 3 породице.

У извештајном периоду Центар није радио на поступцима усвојења. Разлог је чињеница да још увек није усвојен нови правилник о хранитељству којим ће бити регулисани задаци и обавезе запослених у Центру приликом усвојења. Ову услугу ће Центар почети да пружа чим буде постојао законски оквир који ће уређивати ову област.

VI. СТРУЧНИ РАД

Саветници за хранитељство, реализатор едукативних програма и супервизор су током 2018. године континуирано пратили испуњеност стандарда у хранитељству. Такође, континуирано су пружали подршку породицама у општинама Нови Сад, Петроварадин, Сремски Карловци, Беочин, Бачка Паланка, Бач и Бачки Петровац. Обухваћено је **225 хранитељских породица и 310 деце/младих на породичном смештају**. У фебруару и августу 2018. године урађени су извештаји о функционисању корисника и хранитељских породица и достављени су надлежним центрима за социјални рад. Саветници за хранитељство су пружали подршку свакој хранитељској породици саветодавним радом у кућној посети, на организованим састанцима са хранитељима, разговорима у центру за породични смештај, центру за социјални рад и путем телефонских разговора. У поменутом периоду, саветници за хранитељство су обавили **759 кућних посета**.

У складу са важећим Правилником о хранитељству, хранитељске породице су обавезне да похађају 10 часова едукације годишње са циљем јачања својих компетенција. Центар је спроводио континуирани едукативни рад са хранитељима кроз „Отворена врата хранитељства“ динамиком једном месечно од 17 до 19 часова, сваке последње среде у месецу у Новом Саду, а сваког последњег четвртка у месецу у Беочину и сваког првог четвртка у месецу у Бачкој Паланци. У Новом Саду је ова активност реализована за породице из Сремских Карловаца и Новог Сада, а у Беочину се едукације реализују за хранитеље из те општине. Хранитељи из Бача и Бачког Петровца су путовали у Нови Сад или у Бачку Паланку.

Током 2018. за потребе обавезне континуиране едукације постојећих хранитељских породица ангажовани су екстерни експерти који раде на подршци деци без адекватног родитељског старања. Сарадња је успостављена са Центром за подршку раном развоју и породичним односима "Хармонија", Центром за развој потенцијала деце и младих "Play center" и "Familylab Srbija". Њихов задатак је био да одрже „Отворена врата хранитељства“ у три општине.

Током 2018. године, а закључно са 31.12.2018. године, Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је реализовао укупно **8 радионица** за хранитељске породице са територије Новог Сада, Беочина, Бачке Паланке, Бачког Петровца и Бача. Теме радионица које су реализоване су:

Назив обуке
Дете са проблемима у понашању – изазови и реакције одраслих
Моћ порука које упућујемо деци – теорија животног скрипта 2. део
Начини стимулације раног развоја

Значај раног искуства детета за успостављање везе са хранитељем
Како разумети изазовна понашања деце на хранитељском смештају: ефекти раног искуства или непослушности
Однос хранитеља према детету са сметњама у развоју
Свесно хранитељство
Моћ односа

За едукације у термину „Отворених врата“ влада велико интересовање хранитељских породица. Током едукација, рад је радионичарског типа, интерактивног карактера, те су едукације врло погодне за размену искустава хранитеља и надоградњу њихових вештина.

Реализатор едукативних програма, саветници за хранитељство и супервизор радили су као едукатори на реализацији Програма припреме за хранитеље "Сигурним кораком до хранитељства" за територију за коју је основан Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад. Обуке су реализоване у Новом Саду (2 обуке), Житишту, Шиду и Сремској Митровици и то следећом динамиком:

Р.Б.	Група (према ЦСР)	Место одржавања	V	VI	X	XI	Планирани број породица за обуку	Породице које су завршиле обуку
1.	Нови Сад, Бач, Бачка Паланка, Инђија, Темерин, Тител	Сремска Каменица	x	x			15	13
2.	Нови Сад, Беочин, Бачка Паланка, Бачки Петровац, Темерин, Врбас, Србобран	Сремска Каменица			x		19	18
3.	Шид	Шид			x	x	10	10
4.	Пећинци, Инђија, Рума, Сремска Митровица, Стара Пазова	Сремска Митровица			x	x	17	9
5.	Зрењанин, Житиште и Нова Црња	Житиште			x	x	11	9
							УКУПНО:	59

Обуку је прошло укупно **59 породица у току 5 обука, које су реализоване у 2 циклуса**. Обука за 3 кандидата који ће пружати **услугу повременог хранитељства** је обједињена са обуком кандидата за стандардно хранитељство. Ресурси хранитељских породица и даље нису довољни у односу на број деце која чекају смештај и број захтева за смештај. Недостатак ресурса изражен је у односу на специјализоване хранитељске породице и потребу да се обезбеди смештај за децу која имају поремећај понашања.

Рад на подизању стручних компетенција професионалаца је континуиран. Саветници су добијали подршку супервизора у циљу оснаживања у раду са хранитељским породицама, децом и младима. Рад супервизора је био усмерен ка препознавања компетенција које треба унапредити и врсту подршке која је саветницима потребна. Супервизор је пратио актуелне токове у систему социјалне заштите и о томе информисао саветнике. Током 2018. године реализовано је укупно 106 супервизија, од чега је 29 групних и 77 индивидуалних. У просеку је реализовано 9 индивидуалних супервизија по саветнику за хранитељство.

Сарадња са центрима за социјални рад је као што смо већ наводили у овом извештају била континуирана због повезаности делатности. Најчешћа сарадња је била са ЦСР Нови Сад и одељењем у Беочину, као и ЦСР Бачка Паланка, Бач и Бачки Петровац. Организовани су по потреби састанци са директором, правником, руководиоцем службе за заштиту деце и младих и водитељима случаја у циљу унапређења сарадње, заједничког планирања заштите и решавања актуелних послова и тешкоћа у заштити деце и младих.

У току октобра и новембра 2018. године организовани су састанци са Центром за социјални рад Темерин и Србобран у циљу преузимања у надлежност и даљи рад са хранитељским породицама из ових општина у првој половини 2019. године.

Саветници за хранитељство су током 2018. године пружали подршку свакој хранитељској породици саветодавним радом у кућној посети, на организованим састанцима са хранитељима, разговорима у центру за породични смештај и путем телефонских разговора.

Тешкоће са којима су се запослени у Центру сусретали су првенствено биле везане за недовољан број запослених стручних радника и велику територијалну надлежност установе. Број хранитељских породица и корисника породичног смештаја није усклађен са бројем запослених стручних радника што битно отежава и утиче на организацију рада у установи и квалитет пружене подршке и надзора у хранитељским породицама. Као тешкоћа у раду препознат је одлазак возача из Установе, што је у другој половини године отежавало планирану реализацију теренских посета.

Током 2018. настављен је унос података у базу података која има за циљ лакше праћење рада саветника за хранитељство. Поред тога, база података омогућава смањење обима административног дела посла саветника за хранитељство и омогућава бољи увид у евиденцију хранитељских породица и деце на породичном смештају. Ова база значајно олакшава праћење деце и породица у којима су деца смештена.

Поред наведеног, у Центру је у периоду од 19.03.-31.05.2018. године, реализована Интерна контрола евиденције и документације предмета стручних радника. Комисија за Интерну контролу била је сачињена од три члана (директор, супервизор и секретар). У току спровођења интерне контроле рада, 8 стручних радника, комисија је прегледала укупно 197 омота списа хранитеља и 291 омот списа хранитељника. Констатовано је да су се стручни и административни послови водили у складу са актуелним законским прописима.

Насиље над корисницима

У извештајном периоду евидентиран је један случај насиља над корисницима породичног смештаја, који је процесуиран од стране Интерног тима за заштиту деце од злостављања и занемаривања. Након спроведеног поступка констатована је примена физичке казне као неприхватљивог васпитног метода због чека је одлучено да се деца изместе из хранитељске породице, а хранитељима одузме општа подобност за бављење хранитељством. Поступак је у току.

VII. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је током 2018. године, урадио максимум у односу на број и структуру запослених, расположиве материјалне ресурсе, као и у односу на реалне околности које су и даље актуелене, а о којима смо у овом Извештају говорили, попут актуелне Уредбе о поступку за прибављање сагласности и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава.

Центар се и даље активно труди да се број запослених повећа и да се достигну стандарди како би се пропорционално повећавао обухват корисника у региону за који је Центар основан.

Поред буџетских средства, Центар се активно труди да обезбеди додатна средства за унапређење рада Установе и побољшање услова рада, као и за квалитетније услуге намењене корисницима.

И током 2018. године Установа је наставила сарадњу са различитим заинтересованим странама и свим релеватним актерима, како би се стручним радницима олакшао рад и допринело да се рад одвија најбоље могуће у датим околностима.

Центар за породични смештај и усвојење Нови Сад је сада установа препозната како на националном, тако и на покрајинском и локалном нивоу (у региону за који смо основани), од свих релеватних актера. У 2019. години надамо се развијању ове сарадње и свакако успостављању нових квалитетних односа са заинтересованим странама за рад и развој Центра.

За крај овог Извештаја за 2018. годину значајно је истаћи високу мотивацију руководства и запослених у Центру, да се Центар и даље развија као високо стручна и професионална Установа, која пружа квалитетне услуге у складу са стандардима својим корисницима.

Ивана Копривица
директорка